

nok til, at man kunne have betroet ham en atmosfærerig gengivelse af teaterstykket, men han har ment det var klogere at modernisere historien og han har haft mod nok til at give den en happy ending. Filmen er i stor udstrækning blevet optaget „på stedet“ og der spilles meget afdæmpet og uteatralisk, men netop det beherskede spil forhøjer spændingen og får klimaks: *opgøret mellem Pauline og Bruno* til at virke som et chok. Selve fødslen finder sted i den vældige hal, hvor hr. John opbevarer de møbler, som han transporterer til og fra Vesttyskland. Her er trapper og labyrinter, og i en krog med halvfemser-mobler og et stort gyldent spejl bliver der redt op til Pauline. Alligevel har „Die Ratten“ ikke den samme farlige viden om milieuets betydning for menneskets handlinger, som man kan finde i Siodmaks bedste amerikanske film. Der spores lidt usikkerhed hos den hjemvendte instruktør. Af og til løber den svenske gæstefotograf *Göran Strindbergs* fine billeder tomgang, men hver gang reddes de svage steder af historiens glimrende komposition. Selv som Pauline har Maria Schell svært ved at holde sig fra de charmeture udenfor rollen, som formentlig har gjort hende så populær, men hun spiller dog bedre her end i sine tidligere film. Virkelig fremragende er *Heidemarie Hathayer* som fru John — hun forstår at vise et menneske fra dets mest ubehagelige sider uden at miste tilskuerens opmærksomhed.

„Die Ratten“ er et tegn på en kursændring i vesttysk film. Man vender tilbage til virkeligheden. Det bliver spændende at følge Robert Siodmaks anden start indenfor tysk film.

SAGLIGHED FOR BEGYNDERE

Roger Manvell: »The Film and the Public«, Penguin Books 1955, 352 s.

Dr. Manvell er ikke en af de mest originale eller spændende engelske filmskribenter, dem må man søge i de yngre generationer, men han har en indiskutabel viden og et sundt jugement og det er ikke de dårligste egenskaber at sidde inde med, når man som han har sat sig til opgave at udbrede filmkundskaben.

Hans sidste Pelican Book er, som den nu 11 år gamle „Film“ i samme serie, en introduktion til studiet af film. Skønt titlen

antyder et sociologisk arbejde, behandler bogens to trediedele dog filmen som kunstform. I „Film“ gennemgik han den unge kunststarts æstetik, i sin nye „study“ undersøger han den historiske udvikling, i det første afsnit „Seen in perspective“ i form af et række essays. Inden for stumfilmen belyser han toppunkterne ved at beskæftige sig med nogle af de førende instruktører, *Méliès, Griffith, Chaplin, Flaherty*, der står hans hjerte særligt nær, *Pabst, Gance* („filmens Victor Hugo“). Når han kommer til talefilmen, former hans gennemgang sig som tværnsnit, realismen, tegnefilmen, musikken og filmen; det sidstnævnte afsnit er det bedste, og han slutter af med de nye dimensioner, der giver ham lejlighed til at bekende sin tro på den normale films levedygtighed.

Til denne afdeling knytter sig 23 enkelt-anmeldelser af lige så mange film, repræsentativt udvalgt fra „Greed“ til „Umberto D.“ Synspunkterne er konventionelle og uden overraskelser, men hver film er sikkert placeret inden for sin respektive genre og sin instruktørs øvrige produktion. Som helhed er disse introduktioner kyndig og perspektivrig filmkritik. Trods bogens lidt improviserede karakter og løse komposition — stoffet er åbenbart samlet sammen fra tidligere artikler — får man et godt indtryk af forfatterens force, den afbalancerede saglighed, der afholder ham fra subtile teorier og de alt for almindelige generalisationer.

Den tunge ende er afgjort den sidste trediedel, der drejer sig om filmen som industri, filmen og samfundet og filmen og fjernsynet. Allerede i „Film“ beskæftigede han sig med disse sociologiske og økonomiske aspekter og her fremfører han de senere resultater inden for disse grene af filmforskningen, som muligvis er meget værdifulde for psyko- og sociologer, men som ret beset er filmkunsten aldeles uvedkommende. Manvell interesserer sig imidlertid stærkt for disse problemer og han er velorienteret i den efterhånden voluminøse litteratur derom. Men man kunne undertiden ønske, at forfattere af filmbøger ville renoncere lidt på alsidigheden og koncentrere sig helt om det væsentligste: filmen selv.

Af illustrationerne er der enkelte af de faste gengangere, men også flere sjældne, og bogen er forsynet med en lidt rodet liste over fremtrædende film, instruktører og stjerner, en fyldig kommenteret filmbibliografi og en helt ypperlig fortegnelse over bøger og tidsskriftartikler af og om 82 filmkunstnere.

Ib Monty.